

Kvalita vôd vhodných na kúpanie na Slovensku v rámci celoeurópskeho hodnotenia za rok 2010

spracované zo správy *Európska kvalita vody na kúpanie v roku 2010*

(vydala: Európska environmentálna agentúra a Európska komisia; 16. jún 2011;
dostupné na: http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/report_2011.html a
<http://www.eea.europa.eu/publications/quality-of-bathing-water-2010>)

Európske hodnotenie kvality vody na kúpanie prebiehalo na základe 2 smerníc o vodách na kúpanie, a to podľa starej smernice Rady 76/160/EHS o kvalite vody určenej na kúpanie z 8. decembra 1975 (ďalej „smernica 76/160/EHS“) a novej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES z 15. februára 2006 o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorou sa zrušuje smernica 76/160/EHS (ďalej „smernica 2006/7/ES“).

Európska komisia vyhodnocovala kvalitu vody na kúpanie podľa smernice 76/160/EHS na základe 5 ukazovateľov (koliformné baktérie, fekálne koliformné baktérie, minerálne oleje, povrchovo aktívne látky a fenoly), pre ktoré boli smernicou stanovené povinné a odporúčané hodnoty. Okrem toho sa sledujú aj ďalšie ukazovatele kvality vody (koliformné baktérie celkovo, fekálne koliformné baktérie, fekálne streptokoky, Salmonela, črevné vírusy, pH, farba, minerálne oleje, povrchovo aktívne látky, fenoly, priehľadnosť, rozpustený kyslík, dechtové pozostatky a plávajúci materiál, amoniak, dusík, pesticídy, arzén, kadmium, chróm, olovo, ortuť, kyanidy, dusičnany a fosfáty).

*Podľa novej smernice 2006/7/ES sú členské štáty povinné monitorovať najmä 2 ukazovatele kvality vody (črevné enterokoky a Escherichia coli), na základe ktorých bude vykonaná klasifikácia vôd do tried kvality podľa kritérií legislatívy EÚ. Trieda kvality sa bude stanovovať na základe výsledkov hodnotenia 4 po sebe nasledujúcich kúpacích sezón, a to ako **výborná, dobrá, dostatočná a nevyhovujúca**.*

Počas prechodného obdobia hodnotí Európska komisia kvalitu vody v prípade štátov, ktoré postupujú podľa novej smernice tak, že parameter črevné enterokoky (smernica 2006/7/ES) je hodnotený podľa limitných hodnôt platných pre fekálne streptokoky (smernica 76/160/EHS) a parameter Escherichia coli (smernica 2006/7/ES) je hodnotený podľa limitov platných pre fekálne koliformné baktérie (smernica 76/160/EHS).

Slovenská republika hodnotí kvalitu vôd vhodných na kúpanie podľa smernice 2006/7/ES od roku 2008, kedy bola táto implementovaná do národných predpisov. Prvú klasifikáciu slovenských vôd vhodných na kúpanie na základe triedy kvality bude možné zrealizovať po ukončení kúpacej sezóny 2011.

V roku 2010 Európska komisia hodnotila kvalitu vody na kúpanie na viac ako 22 000 miestach na kúpanie vo všetkých 27 členských štátoch EÚ a 3 štátoch, ktoré nie sú členmi EÚ (Chorvátsko, Montenegro a Švajčiarsko).

Dve tretiny vôd na kúpanie boli pobrežné vody a zvyšok tvorili vnútrozemské rieky a jazerá. V posledných rokoch, vrátane kúpacej sezóny 2010, väčšina členských štátov upravila svoje programy monitorovania, aby spĺňali požiadavky smernice 2006/7/ES. Prvou krajinou ktorá reportovala výsledky monitorovania podľa požiadaviek tejto smernice bolo Luxembursko v roku 2007. Fínsko, Nemecko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, **Slovensko**, Španielsko a Švédsko začali predkladať správy podľa smernice 2006/7/ES v roku **2008**.

Hodnotenie vôd na kúpanie Európskou komisiou - terminológia:

angl. Compliant to guide values – lokalita v súlade s odporúčanými hodnotami na kvalitu vody / VÝBORNÁ

angl. Compliant to mandatory values – lokalita v súlade so záväznými* hodnotami na kvalitu vody / DOBRÁ, DOSTATOČNÁ

angl. Not compliant with mandatory values – lokalita nie je v súlade so záväznými* hodnotami na kvalitu / NEVYHOVUJÚCA

angl. Banned or closed through the reason – kúpanie zakázané alebo lokalita zatvorená počas sezóny

angl. Insufficiently sampled – lokalita s nedostatočným odberom vzoriek

angl. Not sampled – lokalita, na ktorej neboli vykonané odbery vzoriek

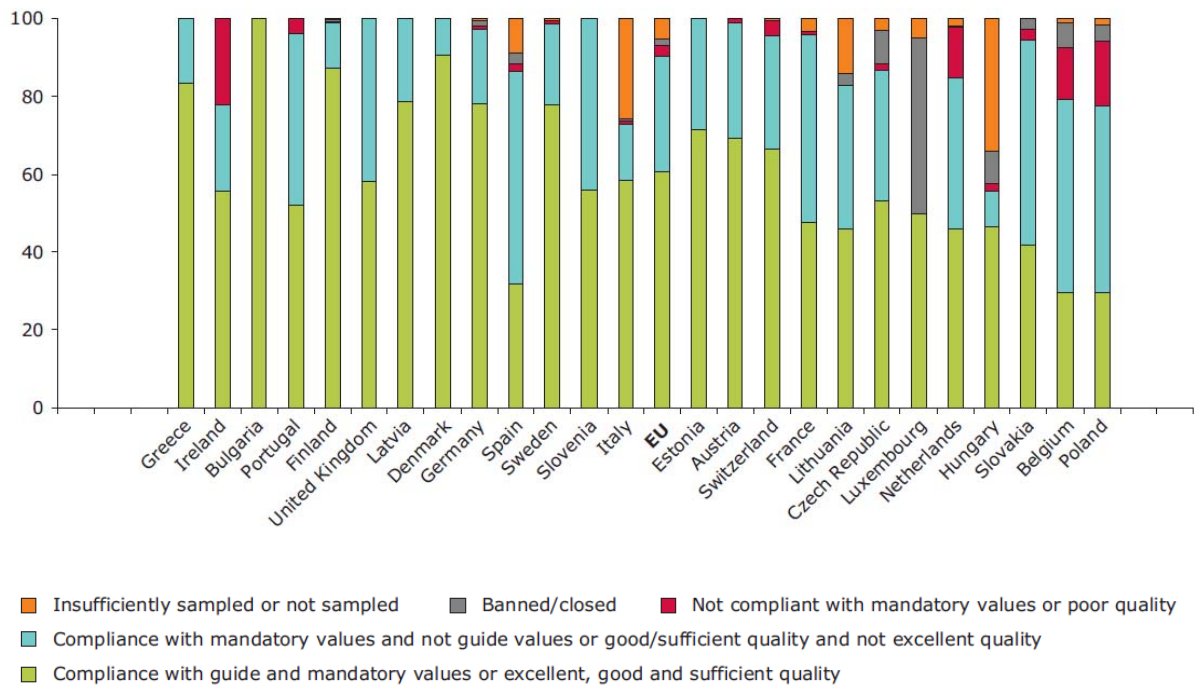
Pozn. Záväzná* - sú minimálne (povinné) hodnoty kvality vody na kúpanie, o ktoré sa musí členský štát snažiť.

V roku 2010 bolo:

- 90,2 % vnútrozemských vôd (do ktorých patria aj vody vhodné na kúpanie nachádzajúce sa na Slovensku) v súlade so záväznými hodnotami;
- 2,8 % vôd na kúpanie nebolo v súlade so záväznými hodnotami;
- 1,6 % zakázaných/uzavretých lokalít;
- 5,4 % vnútrozemských vôd na kúpanie malo vykonaný nedostatočný počet odobratých vzoriek.

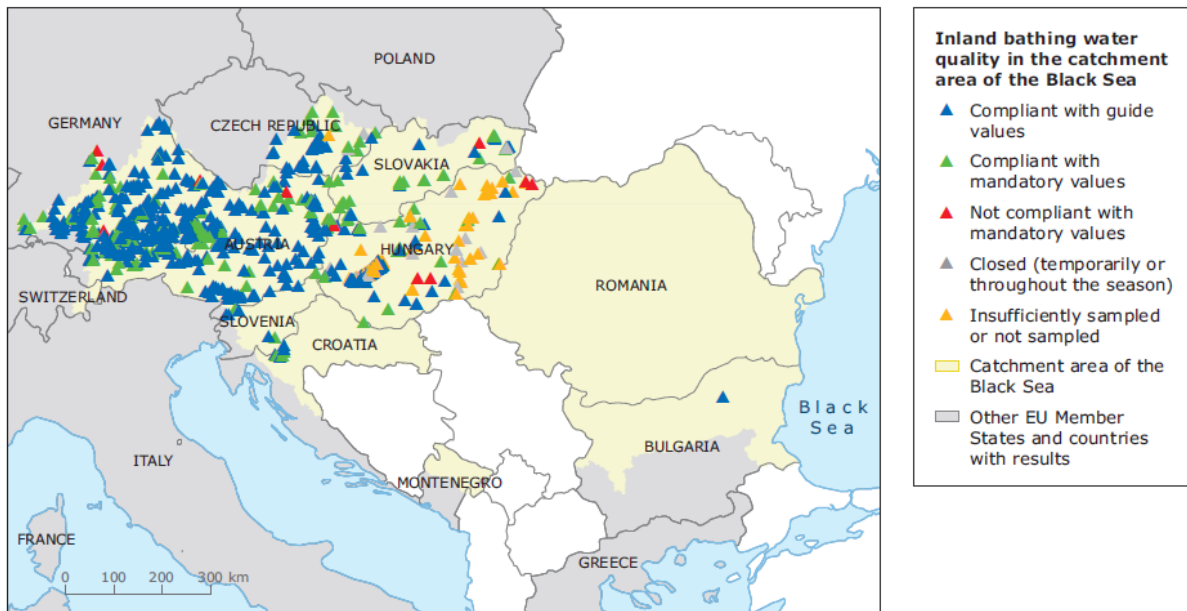
% vnútrozemských vôd na kúpanie

Obr. 2 Kvalita vnútrozemskej vody na kúpanie

(prevzaté z :

<http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/report2011/Report%202011.pdf>; 22.06.2011)

Obr. 3 Kvalita vnútrozemskej vody na kúpanie povodia Čierneho mora

(prevzaté z :

<http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/report2011/Report%202011.pdf>; 22.06.2011)

SK												
		Počet vôd vhodných na kúpanie	V súlade s odporúčanými a záväznými hodnotami		V súlade so záväznými hodnotami		V nesúlade		Zakázané / uzavreté dočasne alebo počas celej sezóny		Nedostatočne vzorkované alebo nezorkované	
			Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Vnitrozemské vody na kúpanie	2004	67	10	14.9	15	22.4	21	31.3	12	17.9	19	28.4
	2005	39	14	35.9	18	46.2	4	10.3	3	7.7	14	35.9
	2006	38	27	71.1	35	92.1	2	5.3	1	2.6	0	0.0
	2007	38	29	76.3	33	86.8	3	7.9	2	5.3	0	0.0
	2008	36	20	55.6	35	97.2	0	0.0	1	2.8	0	0.0
	2009	36	28	77.8	35	97.2	0	0.0	1	2.8	0	0.0
	2010	36	15	41.7	34	94.4	1	2.8	1	2.8	0	0.0

Obr. 4 Kvalita vôd vhodných na kúpanie v Slovenskej Republike od roku 2004 po rok 2010 (prevzaté z :

<http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/report2011/Slovakia.pdf>; 22.06.2011)

V roku 2010 bola Delňa ako jediná slovenská vodná plocha, zaradená do európskeho sledovania, vyhodnotená ako lokalita **v nesúlade** s požiadavkami smernice o vodách na kúpanie. Bolo to kvôli vysokej koncentrácii *Escherichia coli*. V roku 2010 bola Delňa vzhľadom na zmeny v jej využívaní vyradená zo zoznamu vôd vhodných na kúpanie - prebieha na nej rekonštrukcia a zmení sa aj spôsob využitia vodnej plochy (vodná plocha bude slúžiť iba na člnkovanie a nie na kúpanie).

Na prírodnom kúpalisku Zemplínska Šírava - Hôrka (obec Vinné) bol od 4.8. do 11.8. 2010 vydaný **zákaz kúpania** pre prekročené hodnoty ukazovateľov: črevné enterokoky, *Escherichia coli* a koliformné baktérie.

Ďalšie informácie o vodách na kúpanie sú verejnosti prístupné na stránkach:

- Európskej komisie (http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/index_en.html),
- Európskej environmentálnej agentúry (<http://www.eea.europa.eu/publications/quality-of-bathing-water-2010>),
 - prehliadač údajov o lokalitách na kúpanie v rámci európskych štátov (<http://www.eea.europa.eu/themes/water/status-and-monitoring/state-of-bathing-water-1/bathing-water-data-viewer>),
 - interaktívne mapy so zobrazením kvality vody na kúpanie prostredníctvom prehliadača EYE ON EARTH (<http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/explore-interactive-maps/eye-on-earth>).

Spracovala: Mgr. Eva Kosorínová (ÚVZ SR), 24. jún 2011